

Esit. tsto 129/2.4.1985

M

PIETARSAAREN MLK. ÄHTÄVÄ LAPPFORS SMEDAS

Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 1984

Päivi Kankkunen

Pietarsaaren mlk. Ähtävä Lappfors Smedas
Kivikautisen asuinpaikan koekaivaus 1984

Kylä: Lappfors

Paikka: Smedas

Tila:

Maanomistaja: Stig Wiik, os. Lappfors 68820

Peruskartta: 2321 10 LAPPFORS Helsinki 19

Koordinaatit kaivausalueen keskelle: x = 7048 90

y = 459 68

z = 40 m

Kaivauslöydöt: KM 22760:1 - 69, diar. 7.3.1985

Aikaisemmat löydöt: KM 21632, KM 21780, KM 21936:1 - 208

Kertomukseen liittyy yleiskartta 1:500, pinta- ja pohjavaaituskartta 1:200
sekä 1 kuvataulu

Negatiivit: 61911 - 61914

Diapositiivit: 9087 - 90

Allekirjoittanut sai tehtäväkseen jatkaa Anja Sarvaan Pietarsaaren mlk:n Lappforsin Smedasin alueella kesällä 1982 aloittamia tutkimuksia. Kaivaus liittyi edellisten tapaan Vaasan kesäyliopiston arkeologian kenttätyökurssiin, joka pidettiin 26. - 30.6.1984. Kaivajina oli n. 20 kurssin osanottajaa. Paikan sijainnista ja topografiasta sekä edellisistä kaivauksista katso Anja Sarvaan kaiv.kert. vuosilta 1982 - 83 top.ark.

Kesän 1984 kaivauksilla oli tarkoituksena selvittää asuinpaikan laajuutta, lähinnä kuinka pitkälle itään ja länteen asuinpaikka ulottuu. Paikalle paalutettiin kaksi koeojaa sekä 13 kpl neliömetrin suuruisia koekuoppia. Kiin-
topisteenä käytettiin samaa maakiveä kuin edellisillä kaivauksillakin oli käytetty. Sen absoluuttinen korkeus on 39,52 m mpy. Koneenlukema oli 128.

Koeoja A paalutettiin 2 x 20 m:n suuruisena tien itäpuolelle kesän 1983 kaivausalueen reunasta lähtien. Sitä jatkettiin 10 m myös tien länsipuolelle. Turve poistettiin lapioilla ja sitten kaivamista jatkettiin pelkoilla n. 10 cm:n tasoissa.

Maannos oli erittäin selvä ja hyvin kehittynyt: turvetta n. 10 cm ja sen alla lyijyhiekkaa 2 - 4 cm sekä edelleen tumma rikastumiskerros ja sitten vaalea, paikoitellen savensekainen hiekka. Kiviä oli tuskin lainkaan. Paikoitellen ruosteläikkiä. Kulttuuri- tai likamaata ei juurikaan voinut havaita. Löytöjä tuli heti turvekerroksen alta, runsaimmillaan niitä kuitenkin oli toisessa kaivaustasossa. Kolmannesta tasosta löytöjä tuli pelkästään ruuduista 485/109 - 111. Ruudussa 485/117 tuli muutamia isohkoja kiviä läheltä profiilia, toisessa tasossa, jolloin linjan 485 pohjoispuolelle avattiin sille kohdalle neliömetrin suuruinen laajennus. Kivet eivät kuitenkaan muodostaneet minkäänlaista rakennetta. Löytöjä tuli tiestä länteen päin olevasta koeojan osasta aina linjalle 85, tasossa 1, tosin toisesta tasosta tuli vain yksi ainoa iskos.

Koeoja B paalutettiin linjalle 92 aivan tien sivuun, sen länsipuolelle. Koeoja oli 1 x 9 m. Maannos oli samanlainen kuin koeoja A:ssakin: turpeen ja lyijyhiekan alla ruskeaa hiekkaa, joka on lähinnä puhdasta, mahdollisesti erittäin heikosti värjäytyntä. Vähitellen se vaihettuu vaaleaksi pohjahiekaksi, jossa on siellä täällä ruosteläikkiä. Löytöjä tuli koko koeojan alueelta, runsaasti vielä toisestakin tasosta. Erityisesti tuli palanutta luuta, etenkin ruudusta 480/92. Alaspäin kaivettaessa löydöt kuitenkin loppuivat suhtellisen äkkiä, eikä niitä kolmannesta tasosta enää tullut.

Koekuopat:

Koekuoppia kaivettiin 13 kpl. Ne olivat neliömetrin suuruisia. Maannos niissä oli samanlainen kuin koeojissakin. Löytöjä tuli vain kuudesta koekuopasta. Ne kaikki sijaitsivat tien länsipuolella. Runsaalöytöisin oli koekuoppa nro 7. Maan pinta sen kohdalla oli rikkoutunut, ilmeisesti joku kone oli ajanut siltä kohtaa. Heti pinnasta tuli myös hiiltä. Lyijyhiekkakerroksen alla oli tummaa, mutta puhdasta hiekkaa, jossa oli ruostelaikkuja. Vähitellen hiekka vaihettui vaaleaksi pohjahiekaksi. Viimeiset löydöt tulivat n. 40 cm:n syvyydestä.

Löytöalue tuntuu seuraavan 40 m:n korkeuskäyrää, jatkuen, löydöistä päätellen, länteen ja lounaaseen. Paikalla kaivettiin yhteensä 68 m² sekä lisäksi 13 neliömetrin suuruista koekuoppaa.

Löydöt:

saviastian palasia	2 kpl = 4 g
palanutta savea	10 g
palanutta luuta	196 g
kvartsikaapimia	1 kpl
kvartsikaapimia	1 kpl
kvartsiytimiä	7 kpl
kvartsi-iskoksia	400 kpl

Helsingissä 27.3.1985

Päivi Kankkunen

S: 61911

KOEEQAA KAVNETAAN
ASUINPAIKALLA
KUVATTU TIETÄ,
ETELÄSTÄ

S: 61912

YLEISKUVA
ASUINPAIKKA - ALUESTA
KUVATTU LÄNNESTÄ

S: 61914

ZUUTU 486/109,
TASO 2
KUVATTU IDÄSTÄ

PIETARSAAREN MLK ÄHTÄVÄ LAPPFORS SMEDAS 1984

Päivi Kankkunen

Pinta- ja pohjavaaituskartta
Koeajat A+B, koekuopat
Mk 1:200
Kp 39,52 m ymp, kone 128
Piirt. P. Kankkunen

4 m

5 $\frac{175}{204}$ koekuoppa nro 5 pinaluku
pohjaluku

117	100
135	128
112	108
133	128
113	114
132	133
116	116
134	142
121	124
152	137
124	122
149	154
124	120
168	153
128	119
165	150
136	130
171	153
142	129
164	164
126	133
167	167
	166
	140
	168
	142
	181
	139
	177
	145
	168
	135
	167
	138
	164

- 125
- 123
- 121
- 119
- 117
- 115
- 113
- 111
- 109
- 107
- 105
- 103
- 101
- 99
- 97
- 95
- 93
- 91
- 89
- 87
- 85
- 83
- 81
- 79
- 77
- 75
- 73
- 71
- 69

13 $\frac{088}{115}$

12 $\frac{120}{153}$

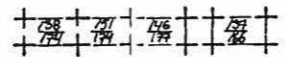
11 $\frac{142}{174}$

9 $\frac{168}{190}$

3 $\frac{093}{125}$

12 $\frac{124}{164}$ 2

137 $\frac{174}{174}$ 1

B

5 $\frac{175}{204}$

6 $\frac{183}{212}$

135 $\frac{175}{175}$ 8

142 $\frac{184}{184}$ 4

144	158
187	194
144	196
193	194
165	198
190	204
178	179
203	205
175	176
204	209
177	182
200	210
	183
	205

A

168 $\frac{206}{206}$ 10

7 $\frac{212}{284}$

463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498